

1 Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

A termékkel kapcsolatos anyagok

Kereskedelmi megnevezés:

(-)-Fenchone

Cikkszám:

L15151

Gyártó/szállító:

Alfa Aesar GmbH & Co.KG
Zeppelinstrasse 7
D-76185 Karlsruhe / GermanyE-mail: gcat@matthey.com
www.alfa-chemcat.com

Információt nyújtó terület:

Termékbiztonsági osztály
Giftnotruf Universität Mainz / Poison Information Center Mainz
www.giftnotruf.uni-mainz.de Telefon:+49(0)6131/19240

Szükség esetén nyújtott információ:

2 A veszélyek azonosítása

A veszély megjelölése:

törölve

Az emberek és a környezet
veszélyeztetettségére vonatkozó különleges
információk
GHS címkézési elemekNem vonatkozik.
Érvénytelen**3 Az alkotórészekre vonatkozó összetétel/információ**

Kémiai jellemzés:

(-)-Fenchone (CAS# 7787-20-4): 100%

történet megjelölés (CAS-számmal)

Azonosítási szám(ok)

232-107-5

EINECS-szám:

4 Elsősegélynyújtási intézkedések

Belélegzés után:

Gondoskodjunk friss levegőről, melegről és adott esetben mesterséges lélegeztetésről. Tartós panaszok esetén konzultáljunk orvossal.

Bőrrel való érintkezés után:

Azonnal kérjük orvosi tanácsot.
Azonnal mossuk le vízzel és szappannal és jól öblítsük le.

A szemmel való érintkezés után:

Azonnal kérjük orvosi tanácsot.
A szemet folyó víz alatt néhány percen át öblítsük le, miközben a szemhéjat nyitva tartjuk és kérjük orvosi tanácsot.

Lenyelés után:

Gondoskodjunk orvosi kezeléssel.

5 Tűzvédelmi intézkedések

Megfelelő tűzoltószer:

CO₂, poroltó vagy vízszugár. A nagyobb tüzeket vízszugárral vagy alkoholnak ellenálló habbal oltjuk.

Az anyag, égéstermékai vagy képződő gázai által keltett különleges veszélyeztetettség:

Tüzeset során felszabadulhat:
Szénmonoxid és széndioxid
Hordjunk környezeti levegőtől független védőálcot.
Viseljük teljes védőöltözetet.

Különleges védőfelszerelés:

6 Intézkedések véletlenszerű környezetbe engedés esetén

Személyekre vonatkoztatott biztonsági intézkedések:

Viseljük védőfelszerelést. Távolítsuk el a védtelen személyeket.
Gondoskodjunk kielégítő mértékű szellőzésről.Környezetvédelmi intézkedések:
Tisztítási/eltávolítási eljárások:
További információk:Tilos az anyagot megfelelő hatósági engedély nélkül a környezetbe engedni.
Folyadékot megkötő anyaggal (homok, kováföld, savmegkötő anyag, univerzális megkötő anyag) itassuk fel.
A biztonságos kezeléshez lásd a 7. Fejezetben közölt információkat.
A személyes védőfelszereléshez lásd a 8. Fejezetben közölt információkat.
Az eltávolítással kapcsolatban lásd a 13. Fejezetben közölt információkat.**7 Kezelés és tárolás**

Kezelés:

Információk a biztonságos kezeléshez:

A tartályokat jól lezárt állapotban tartjuk.
Jól lezárt hordókban hűvös és száraz helyen tároljuk.
Szakszerű alkalmazás mellett különleges intézkedések nem szükségesek.
Tartsuk távol a tűzforrásokat - ne dohányozzunk.

Tűz- és robbanásvédelmi információk:

Raktározás:

A raktárhelyiségekkel és tartályokkal szemben támasztott követelmény:
Együttes tárolással kapcsolatos információk:

Nincsenek különleges követelmények.

További adatok a raktározási körülményekkel kapcsolatban:

Oxidáló szerektől elkülönítve tároljuk.
Az edényeket jól lezárt állapotban tartjuk.
Jól lezárt hordókban hűvös és száraz helyen tároljuk.**8 Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem**

Pótlólagos információ a műszaki berendezés kialakításához:

Hibátlan működésű elszívófülke, mely veszélyes vegyi anyagok számára készült, és átlagos elszívási sebessége legalább 100 láb/perc

Alkotórészek munkahelyre vonatkoztatott, felügyelet tárgyát képező határértékekkel:

Érvénytelen

Pótlólagos információk:

Nincs adat.

Személyes védőfelszerelés:

Általános védekezési és higiéniai intézkedések:

Figyelembe kell venni a szokásos óvatossági rendszabályokat a vegyszerek kezelésekor.
Tartsuk távol élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól.
A szennyezett folyadékkal átitatott ruházatot azonnal vegyük le.
Munkahelyi szűnetek előtt és a munka befejezésekor mossunk kezét.

Légzésvédelem:

Kézvédelem:

Kesztyűanyag

Védőálc nagy koncentrációk esetén.
A védőkesztyűt minden használat előtt rendeltetésszerű állapotára kell ellenőrizni.
Az alkalmas kesztyű kiválasztása nem csak az anyagtól, hanem az egyéb minőségi jellemzőktől is függ, ami gyártótól függően más és más lehet.
Át nem eresztő kesztyű.
Nincs meghatározva
Védőszemüveg.
Védőruházat.

Átthatási idő a kesztyűanyagon

Szemvédelem:

Testvédelem:

Kereskedelmi megnevezés: **(-)-Fenchone**

(folytatása 1 oldalon.)

9 Fizikai és kémiai tulajdonságok**Általános adatok**

Forma: Folyadék
Szín: színtelen
Szag: nem meghatározható

Állapotváltozás
Olvadáspont/olvadási tartomány: 3-5°C
Forráspont/forrási tartomány: 192-194°C
Szublimációs hőmérséklet/kezdet: Nincs meghatározva

Robbanáspont: 72°C**Gyulladási hőmérséklet:** Nincs meghatározva**Bomlási hőmérséklet:** Nincs meghatározva**Robbanásveszély:** Az anyag nem jelent robbanásveszélyt.

Robbanási határok:
Alsó: Nincs meghatározva
Felső: Nincs meghatározva

Gőznyomás: Nincs meghatározva**Sűrűség 20°C-nál:** 0,945 g/cm³

Oldhatóság/keverhetőség az alábbiakkal:
Víz: Egyáltalán nem, vagy csak kismértékben keverhető.

10 Stabilitás és reakcióképesség

Termikus bomlás/kerülőendő feltételek: Rendeltetés szerinti raktározás és kezelés esetén nincs bomlás.
Kerülőendő anyagok: Oxidálószerke
Veszélyes reakciók: Veszélyes reakciók nem ismeretesek.
Veszélyes bomlástermékek: Szénmonoxid és széndioxid

11 Toxikológiai információk

Akut toxicitás:
Primer ingerhatás:
A bőrön: Irritáló hatású lehet
A szemben: May cause irritation
Érzékenyítés: Szenzibilizáció (nem ismeretes)
További toxikológiai információk: Legjobb tudásunk szerint az anyag akut és krónikus mérgező hatásai még nem ismeretesek teljes mértékben. Az EPA, az IARC, NTP, OSHA vagy az ACIGH nem tartalmaz besorolási adatokat az anyag rákkeltő tulajdonságaival kapcsolatban.

12 Ökológiai információk

Általános információk: Általában nem veszélyezteti a vizeket.
Tilos az anyagot megfelelő hatósági engedély nélkül a környezetbe engedni.

13 Ártalmatlanítási szempontok

Termék:
Ajánlás: Adjuk át a különleges hulladékok gyűjtőjének, vagy vigyük a problémát okozó anyagok gyűjtőhelyére. A hatósági előírások figyelembe vétele mellett különleges kezelés céljából elszállítandó. A helyes hulladék-elhelyezéssel kapcsolatban a tagállami, helyi vagy országos előírásokat kell figyelembe venni.
Tisztítatlan csomagolások:
Ajánlás: A kezelés módját a hatósági előírások szabják meg.

14 Szállítási információk

ADR/RID szerinti közúti szállítás (határátlépéssel):
ADR/RID-GGVSE osztály: Nincs

Tengeri szállítás IMDG:
IMDG-osztály Nincs
Marine pollutant: Nem

Légiszállítás ICAO-TI és IATA-DGR:
ICAO/IATA-osztály: Nincs

Szállítási/egyéb adatok: A fenti rendelkezések alapján az anyag szállítása nem jár veszéllyel.**15 Szabályozási információk**

EGK irányelvek szerinti jelölés: A vegyszerek kezelésénél szokásos óvatossági rendszabályokat vegyük figyelembe. Az EG irányelvek/GefStoffV szerint a termék nem jelölésköteles.

Országos előírások:
Foglalkoztatási korlátozással kapcsolatos információk Kizárólag szakképzett személyek használhatják.

Vízveszélyeztetési osztály: Általában a vizeket nem veszélyezteti.**16 Egyéb információk**

A munkaadók a fenti információkat csak más információk kiegészítéseként használhatják fel, és nekik kell meghatározniuk mennyire megfelelőek a fenti információk az anyag helyes használatának, valamint az alkalmazottak egészségének és biztonságának védelme szempontjából. A fenti információkat mindenféle garancia nélkül közöljük, és a felhasználó felelős a következményekért, ha a terméket nem jelen anyagbiztonsági adatlap előírásaival összhangban használják, vagy pedig más termékkel kombinálva vagy más technológiában használják fel.

Az adatlapot kiállító szerv: Munkaegészségügyi, biztonsági és környezetvédelmi osztály
Kapcsolattartási partner: Zachariah Holt
Rövidítések és mozaikszavak: ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)
ICAO: International Civil Aviation Organization
ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

(folytatása 3 oldalon.)

Biztonsági adatlap
1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 04.08.2009

Felülvizsgálat 04.08.2009

Kereskedelmi megnevezés: (-)-FenchoneEINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

(folytatása 2 oldalon.)

H